

26. óra Otthon, család...

Erkölcstan

szerep

önismeret

felelősség

család

szabály

szeretet

Jelölések:

BLZS[©]

- Színjelölés

(Mindig csak a pirosakat kell leírni...

- Házi feladat

(HF ellenőrzésé és új feladatok)

- Tankönyv

(Könyvek, jegyzetek rövid kivonatai...)

- Önálló munka füzetbe

(Az adott kérdések feldolgozása füzetbe)

- Képek

(Az adott témával kapcsolatos képekhez találj ki címet)

26. óra Otthon, család...

HF! Ellenőrzés

Írj rövid, 6 mondatos fogalmazást arról, szerinted mitől működhet jól egy tartós kapcsolat!

26. óra Otthon, család...

HF!

Válaszolj az alábbi kérdésekre a füzetedben
2-2-2 mondatban:

ÖSSZEGZŐ KÉRDÉSEK

- Fogalmazd meg a mondatkezdések segítségével, mit gondolsz saját családról! Válaszaidat lejegyezheted az *emlékkönyvedbe!*

A családomat tekintve annak örülök a legjobban, hogy...

A családomban az bosszant a legjobban, hogy...

Család nélkül az ember...

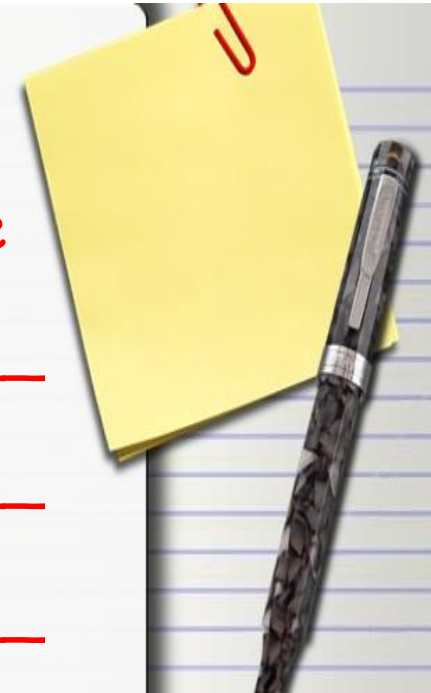
Otthon, család, közösség

- Mi okoz nehézséget egy ilyen látszólag egyszerű fogalom meghatározásakor? Miért találó mégis a fiú válasza?

Mi a család? Nem tudom,
de azt remélem, hogy nekem jó
családom lesz.

*Egy kamasz fiú,
idézi M. Nádasi Mária*

Füzetedbe válaszolj a kérdésekre

26. óra Otthon, család...

Átalakulóban a hagyományos családmmodell

A hagyományos modell szerint a család, a legkisebb társadalmi egység anyából, apából és legalább egy gyermekből áll.

26. óra Otthon, család...

Napjainkban **egyre több a mozaikcsalád**, amelybe a szülők vérrokoni viszonyban nem lévő **gyermekeket** hoznak előző kapcsolataikból új **partnerviszonyaikba**.

26. óra Otthon, család...

Kommunikáció a családtagok között

A családtagoknál gyakran **probléma, hogy nem megfelelően kommunikálnak egymással, nem fogalmazzák meg nyíltan gondolataikat, nem beszélnek meg egymással gondjaikat, érzéseiket** - a feszültségek egyre csak halmozódnak...

26. óra Otthon, család...

ELTE felmérés válaszai a család fogalmáról :
a családról leggyakrabban az **anyagi, érzelmi biztonság** jutott eszükbe. Nagy százalékban szerepelt **a feltétel nélküli, kölcsönös szeretet, támaszt, segítséget, védelmet jelentő kifejezés is.**

26. óra Otthon, család...

ELTE felmérés válaszai a család fogalmáról:

A „Milyen a **tipikus magyar család?**” kérdésre a legtöbb válasz negatív volt: **elvált, csonka, veszekedős, pénzcentrikus, nincs idő egymásra, rohanó, feszült, ideges, eladósodott, szegény, panellakó, részeges.**

26. óra Otthon, család...

ELTE felmérés válaszai a család fogalmáról:
az **ideális családot**, a legtöbb válaszban szerepelt a **szerető, harmonikus, boldog, gazdag, összetartó, segítőkész** fogalom.

26. óra Otthon, család...

1. Mi a család?

Az ötödikes erkölcsstankönyvetekben ezeket a fenti fogalmakat ajánlottuk figyelmeztetekbe, amikor arra kértünk titeket, hogy próbáljátok meg körülírni, hogy mi a család! Most újra fogalmazzatok meg ezt, akár más szavak segítségével!

26. óra Otthon, család...

2. Mire való a család?

A képek alapján beszélgetsek arról, miért fontos a család az egyének vagy a közösségek számára!

26. óra Otthon, család...

3. A család funkciói

Az, hogy a gyermekek többnyire családban születnek, a társadalom szempontjából megközelíthető úgy is, hogy a család tölti be a népesség fenntartásának, a *reprodukciónak* a funkcióját. Igaz, hogy egyre növekszik a házasságon kívüli születések aránya, de erre mondhatjuk, hogy éppen a gyermek születése által válik egy együttélő pár családdá.

A gyermekek felnőtté válásában, a társadalmi normák és szerepek átadásában a családi nevelésnek van meghatározó szerepe. Napjainkban ugyan már sok egyéb hatás éri a fiatalokat – az iskola, kortársközösségek, média, internet stb. által –, ennek ellenére a család *szocializációs* funkciója inkább erősödik, mint csökken.

A történelmi időkben a család termelési kereteket is jelentett. Így volt például a parasztgazdaságban vagy a kisipari műhelyekben. Manapság a termelés általában a családon kívül (azaz munkahelyeken) történik, de azért ma is van rá példa a háztáji gazdaságokban, a családi vállalkozásoknál vagy a családi összefogásban történő építkezéseknél.

Az anyagi javak vásárlása, felhasználása szintén általában családi keretben történik. A családi háztartás egy gazdálkodó egység. A családtagok számára a család anyagi viszonyai határozzák meg fogyasztási lehetőségeiket (étkezés, öltözködés, tartós eszközök vásárlása). De ma már ez sem annyira zárt rendszer, mint korábban – gondoljunk például a munkahelyi étkezés elterjedésére vagy a családtagok zsebpénzgazdálkodására.

Az életben felmerülő feszültségek és kudarcok elviselésére a család biztosítja a legjobb védelmet azért, hogy szeretetet, biztonságot és megbecsülést nyújt. A család nyújtja azt a biztonságérzetet is, hogyha beteg leszek, vagy amikor megöregszem, akkor lesz, aki gondoskodik rólam. A családok lelki és testi védelmének fontosságát bizonyítja, hogy a társadalom számára problematikus viselkedés (bűnözés, alkoholizmus, öngyilkosság) gyakoribb a nem házasok, mint a házasok körében.

A fentiek szerint tehát beszélhetünk a család *reprodukciós, szocializációs, termelési, fogyasztási és védő* funkciójáról.

Andorka Rudolf nyomán

26. óra Otthon, család...

- Párosítsd a család szövegben felsorolt funkcióit a 2. feladat képeivel!
- Milyen események nehezíthetik a családtagok életét, amelyben különösen számíthatnak a család támogatására? Hogyan működhet ez a támogatás?
- Kiscsoportokban gyűjtsetek még példákat a család funkciójára, feladataira, fontosságára egy hasonló táblázatban!

gazdasági	fogyasztási	reprodukciós	nevelési	védő

4. A család működése

Milyenek egy család hétköznapijai? A Gyűjteményben találjátok az Üzenőfal című szituációs játékot a ➔ 152. oldalon. Gyűjtsetek további mindennapi helyzeteket!

26. óra Otthon, család...

5. Családi képek

Nézzétek meg a következő három régi családi fotót! Négy-hat fős csoportokban válasszatok egyet-egyét közülük! Válaszoljatok az alább feltett kérdésekre! (Vegyétek figyelembe, hogy ezek beállított jelenetek. A szereplők és a fényképész tudatosan alakítják elhelyezkedésüket, a családtagok testtartását, tekintetét!)

- Vajon melyik kép melyik évtizedben készült? (1910/1930/1960)
- Milyen társadalmi helyzetű lehet a családfő?
- Hány éves lehet az apa, az anya? (Mekkora a korkülönbség közöttük?)
- Hány gyerek van a képen? Mennyi idősek lehetnek?
- Mit fejez ki számodra a családtagok elhelyezkedése, testtartása, tekintete, öltözete?
- Kit találtok rokonszenvesnek, kit ellen-szenvesnek?
- Mik a hasonlóságok és mi a különbségek egy mai családi fényképhez képest?

26. óra Otthon, család...

8. Családok a világ más tájain

Párokban válasszátok ki az egyik családfotót, amelyet valamiért érdekesnek találtok!

- Képzeljétek el, hogy riportot készítenek az egyik gyermekkel családjáról, életéről! Mit kérdeznének meg? Hogyan válaszolna a gyermek? Játsszátok el a riportokat, majd keressetek hasonlóságokat és különbségeket a családok élete között!

26. óra Otthon, család...

9. Ünnepek, ünneplés a közösségben

Az ünnep olyan közösségi esemény, amely valamilyen emlékezéssel kapcsolódik össze, kiemel minket a hétköznapokból, és rendszeresen ismétlődik. Van olyan család például, ahol ünnepi alkalomnak tekintik a mindennapi közös étkezést is, és van, ahol vallási vagy kulturális hagyományaikhoz kötik az ünnepet.

- Mire emlékezünk a legnagyobb nemzeti ünnepeinken? Te hol és hogyan szoktál olyankor ünnepelni?
- Milyen ünnepeket ismersz a különböző vallásokból? Mutass be egyet!
- Milyen ünnepeket szoktatok tartani a családotokban? Melyik a legkedvesebb neked, milyen szokások kapcsolódnak hozzá?
- Fogalmazd meg, mi jelenthet egy gyerek születésnapja a családban neki magának, a szüleinek, a nagyszüleinek!
- Milyen más közösségben ünnepeled meg a születésnapodat, névnapodat? Különbözik-e a családi megemlékezéstől?
- Miért ünnepi esemény az esküvő?
- Milyen saját ünnepeket tartanál meg vagy vezetnél be leendő családotokban?
- Ezek után fogalmazd meg: számodra mi az ünnep, mitől válik egy esemény azzá!